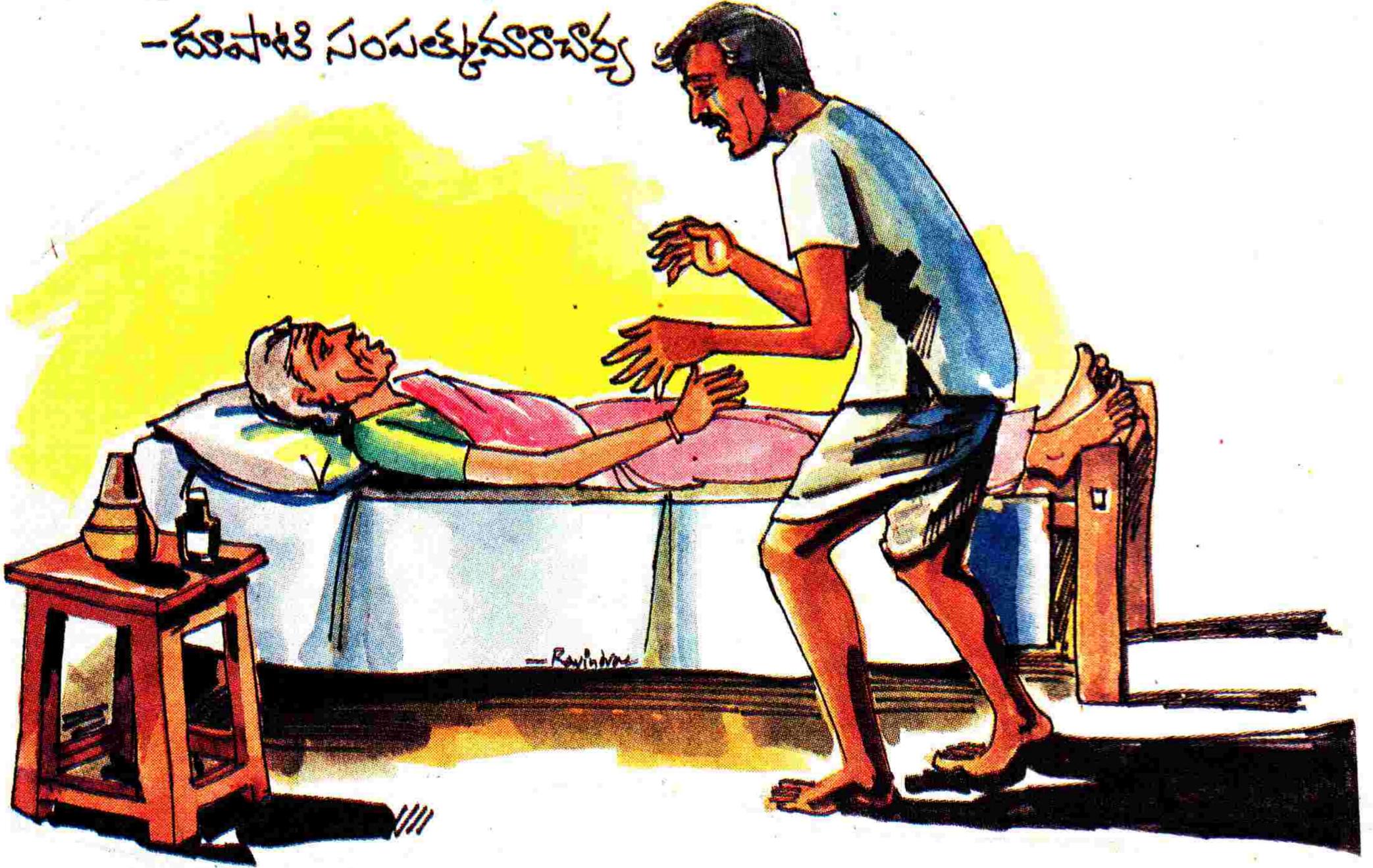

శవజాగరణం

- దూవాటి సంపత్కమరవర్మ

“చూశావా, ఇవాళ!”

“ఇవాళ అంతే!”

“రెండువైపులా తాళాలు, ఇంట్లో దీపాలు.”

“చూడు, రాములూ! నేను ఆ ఇంటి బాత్‌రూమ్ ద్వారా వెళ్తాను. నువ్వు కింద ఉండు.”

“ఓ.కె. మనవాడు ఆటోలో వీధి చివర ఉంటాడు అంతేగా!”

“ఉరేయ్! ఈ ఒక్కసారే! తర్వాత మన పార్ట్నర్ షిప్పులుండవు. అంతే!”

అన్న ప్రకారం రంగయ్య తంటాలు పడి ఆ ఇంటి బాత్‌రూమ్‌లోకి దిగాడు.

రాములు బయట నిల్చు న్నాడు సెంట్రీలాగా.

రంగయ్య వట్టుబడకుండా దొంగతనాలు చేయడంలో అందె వేసిన చెయ్యి. గడ దూకి బాత్‌రూంలో అడుగుపెట్టిన రంగయ్యకు గుండె ధైర్యం చాలలా! ఎన్నాళ్లకి మళ్ళీ తానీ వృత్తిలోకి వచ్చాడు. ఎన్నిసార్లు కొడుకుల్ని బ్రతిమిలాడినా వాళ్లు వెళ్లవద్దన్నారు. “నీ కెండుకు నానా, దొంగతనం! ఇన్నాళ్లు దొరతనం చేశావ్, దొంగతనమే చేశావ్ మమ్మల్ని పెద్దవాళ్లను చేశావు. నేను రెండు రిజ్తాలు కొన్నాను. కష్టపడి అన్నయ్య ఆటో కొన్నాడు. మేం తెచ్చింది చాలాదా! నీ కోడళ్లు, మనవళ్లు అప్యాయంగా చూస్తున్నారు. సారా మానేశావ్! అమ్మ పోయింది గాబట్టి నువ్వు ఒంటరివాడివి అనుకోకుండా అన్నీ చూస్తున్నాంగా! మళ్ళీ దొంగతనం ఎందుకూ! అన్నారు కొడుకులు.

ధర్మరాజంతటి వాడు జూదంలో అన్నీ పోగొట్టుకున్నా విరాటరాజు కొలువులోకి మారువేషంలో వెళ్లినప్పుడు ‘నువ్వేం చేస్తావ్’ అంటే పాచికలాట వినోదంగా ఆడతాను అన్నాడు- అదీ నంగతి.

“ఔనులే! పేకాటలో అంతా పోయినా, అదే పేకముక్కలు జేబులో పెట్టుకుని తిరిగినట్టు, ఈ ఒక్కసారే అంతే! వట్టుబడితే మేం రాము. జామీనూ, బెయిలూ ఉండదు - నీ ఇష్టం!”

“అబ్బే, వట్టుబడటం ఈ రంగయ్య డైరీలోనే లేదు.” ఇదంతా కళ్లముందు కన్పిస్తుంటే రంగయ్య భయంభయంగా గడ దూకి బాత్‌రూంలోకి వచ్చాడు. తలుపు మూసి ఉంటే వెనక్కి తిరగాల్సిందే. కాని అదృష్టవశాత్తు తలుపు తీసి ఉంది. బాత్‌రూం నుంచి బయట వరండాలోకి వచ్చాడు. నాలుగు గదులు బయట తాళాలు వేసి ఉన్నాయి. ఎంతో ఆశపడి వచ్చాడు- ఈ ఇంట్లో చాలా డబ్బు ఉంటుందని. ఎందుకంటే- ఆ ఇంటివాళ్లకు రెండు కార్లు, రెండు స్కూటర్లు. ఆ ఇంటి ఆడవాళ్లంతా ఖరీదు చీరకలు కడతారు.

కానీ ఆ ఇంట్లో అన్నీ తాళాలు వేసి ఉండడంతో కొంచెం ఖంగుతిన్నా తాళాలు తీయడంలో తన నేర్పు చూపించే ఘడియ వచ్చినందుకు చాలా సంతోషించాడు రంగయ్య. “అంటే ఈ ఇంట్లో ఎవరూ నాలుగు రోజుల్నుంచి లేరన్నమాట. అంతా నిశ్చబ్దం. మెయిన్ బయటండడంతో పూజా తీసేశాడు. చిమ్మచీకటి, నిశ్చబ్దం... సిటీకి చాలా దూరంలో ఉన్న చిట్టచివరి ఇల్లు అది. మనుష్య సంచారమే లేదు. చీకటి...”

చాలా వ్రయత్నం చేసినా ఒక్క తాళం ఊడిరాలేదు. వట్టుదల వచ్చింది. సినిమా మ్యాట్నీ టిక్కెట్టు క్యూలో నిలబడి తనదాకా వచ్చేటప్పటికి బుకింగ్ క్లోజ్ అయితే తర్వాత ఆటకీ వట్టుదల వచ్చి క్యూలో మొదటివాడు అవ్వాలని అప్పట్నుంచే నిలబడి ఉండడం- వట్టుదలలో గుర్తు.

నిరాశతో వెనక్కి తిరుగుదాం అనుకున్నాడు రంగయ్య. వెనక్కి వట్టి చేతుల్లా! ఇంక ఒక్కటే దారి. ఆ తాళం బ్రద్దలు కొట్టాలి. చప్పుడైనా ఇంట్లో ఎవరూ లేరు కాబట్టి వినబడదు. చెమటలు పోస్తున్నాయి. ఎవరన్నా వచ్చి హఠాత్తుగా తనమీద పడినంత పెన్సన్. రాత్రి 12 దాటింది. ఎక్కడో ఓ మూలనుంచి మూలుగులు విని

తెలుసామరి!
ప్రెండ్: ఏంట్రా నుబ్బారావ్... అలా దిగులుగా కూర్చున్నా వేం?
సు.రా: “నాకు అప్పుడే 32 ఏళ్ళు వచ్చాయ్!”
ప్రెండ్: “ఐతే??”
సు.రా: “ఈపాటికి అలెగ్జాండర్ ప్రవంచాన్ని జయించాడు... నేను కనీసం వార్డు కౌన్సిలర్ నైనా కాలేదు!”
ప్రెండ్: “నీకో విషయం తెల్సా? అలెగ్జాండర్ తన 33వ ఏట చనిపోయాడు!”

పిస్తున్నాయి. ఆ మూలుగు- ఆడ మనిషిదే అని రంగయ్య సిక్స్ సెన్స్ చెప్పేసింది. రాసురాసు ఆ మూలుగు ఎక్కువైన కొద్దీ, రంగయ్యలో మానవత్వం తొగిచూడడం ప్రారంభించింది. అలా ఏ బాధతో ఎవరు మూలుగుతున్నారో చూడడం ఏ వని చేయలేనంత పెన్సన్.

బాత్‌రూం వక్కనే ఉన్న చిన్న గదిలో ఓ మంచమీద ఓ ముసలిది మూలుగుతోంది. తలుపులు దగ్గరగా వేసి ఉన్నాయి. ఆ కంతలోంచి చూశాడు. తాను లోపలికి పోగానే ఆ ముసలి దొంగ అని అరిస్తే చుట్టువక్కల జనం... మళ్ళా జైలు కటకటాలు లెక్కపెడుతూ కూర్చోవాలిందే!

అయినా రంగయ్య జాలితో క్రుంగిపోయాడు. మనిషి మనసులో కఠిన కర్కశ శిలలా ఉన్నా ఎక్కణ్ణుంచైనా కరుణరసం ఉబుకుతుంది. మనిషి మనస్సే అంత! అందులో రంగయ్య చాలా బాధలు అనుభవించాడేమో అతనిలో కరుణ గూడు కట్టుకుంది. “దాహం... మం...చి...నీ...ళ్లు” అంటున్న ఆ ముసలిగొంతు ఎప్పుడో నూతిలో పడిన స్వరంలా ఉంది. నిజమే, ఆ వయస్సులో ఆమెకేం బాధలున్నాయో! రంగయ్య తలుపులు తెరచుకుని లోపలికి వచ్చాడు. నిశ్చేష్టడయ్యాడు. మంచానికి అతుక్కుపోయి అస్థివంజరంలా ఉన్న ఓ స్త్రీ మూలుగుతోంది. ఆమె బలవంతంగా కళ్లు విప్పింది. దగ్గరే ఉన్న జగ్గులోని నీరు ఆమె గొంతులో పోశాడు- కొంచెం తెప్పరిల్లింది.

“ఎవరు నాయనా, నువ్వు?” ఒక్కో అక్షరాన్ని అతికష్టం మీద ఉచ్చరిస్తున్న ఆమెను చూడగానే అతని మనసు ద్రవించింది. తన తల్లి జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. నువ్వు... దొంగవా, బాబూ! ఇదిగో తాళాలు. అన్ని గదులు చూసుకుని ఏం కావాలో వట్టుకుని పో! నే నెలాగూ లేవలేను. ఆరవలేను. అరిచినా వినిపించదు.

రంగయ్యకు ఆశ్చర్యం వేసింది. దొంగని ఆహ్వానించడమా...
 “అమ్మా! మీ...రు!”
 “ఎమన్నావు అమ్మా అనా! ఎన్నాళ్లకు అప్యాయత రంగరించే మాట విన్నాను. రా బాబూ, కూర్చో! నువ్వు

దొంగవేనా, బాబూ! ఎందుకు వస్తావు కాకపోతే!”
 “ఔనుమ్మా! నేను దొంగతనానికే వచ్చాను!”
 “ఇంకా ఆలస్యం ఎందుకు? తీసుకో తాళాలు. ఆ గదుల్లో నగలు, టి.వి., వి.సి.ఆర్., డబ్బు ఉంటుంది తీసుకువెళ్లు. మళ్ళా నా కొడుకులు ఎప్పటికీ వస్తారో! అనలు నేను పోయేలోగా వస్తారో లేదో!

మీరెవరమ్మా.. ఇలా పడిఉన్నారు. ఇంట్లో యింకెవరూ లేరా!”

ఉన్నారు నాయనా! కొంచెం ఓపికపడితే చెప్తాను. నేను ఒక ముసలి ఆవును... పాలిచ్చినన్నాళ్లు - గడ్డి-తవుడూ - ఖరీదైనా ఆహారం పెట్టారు. ఈచుకుపోయాక ఇలా మారుమూల గదిలో పడేశారు. వాళ్ల ఆనందాలే వాళ్లవి. నేను ఎంత త్వరగా పోతానా అని ఎదురు చూస్తున్నారూ వాళ్లు” ఆయాసంతో రొప్పుతూ వున్న - ఆ అవ్వకళ్లలోంచి కారుతున్న కన్నీటిని చేతితో తుడిచి వేశాడు - రంగయ్య -

నా.. సొద అంతా చెబుతున్నానా! నాయనా! నిన్ను చూస్తే.. మనసున్న మనిషిలా కన్పించావ్ - అందుకే చెబుతున్నాను. నేను ఒక అరిటాకును - అందనంత ఎత్తుమీద ఉంటే. నిచ్చెనతో ఎక్కికోసి నా సుకుమార శరీరాన్ని చక్కగా తుడిచారు. తియ్యని వదార్థాలు ఎన్నో నా మీద పెట్టుకొని తిన్నారు. సంతోషించారు. తర్వాత నిర్దాక్షిణ్యంగా నన్ను విసిరి పారేశారు. పారేసే ముందు అంటుకొన్న మధుర వదార్థాలున్నాయేమోనని శుభ్రంగా నాలుకతో నాకి మరీపారేశారు.”

ఆ అమ్మ దుఃఖమయ కథవింటుంటే రంగయ్య కళ్ళు తొలకరి నుంచి ఓ మోస్తరు వానకురిపించాయి.

Life is the series of accidents మనిషి చివరిదశలో కోరుకునేది ఒక్కటే, తను చావబోయేముందు కళ్లముందు నిల్చున్న ఆప్టల కన్నీటి చుక్క.. సానుభూతి ఒలికించే ఒక్కమాట... ముసలితనంలో ఒంటరితనం మంచిదే. ఆమె మాట్లాడుతుండగానే ఆయాసపు తెరవచ్చింది. రెండో మూడో ఎక్కిళ్ళు. ఓ గ్లాసుతో ఆమె నోట్లోకి నీరు వంచాడు రంగయ్య. ఒక్కగుటక మాత్రమే వేసింది. రెండోసారి ఆమె నోట్లో పోసిన నీళ్లతోబాటే ఆమె ప్రాణాలు బయట పడ్డాయి. రంగయ్య చాలా కంగారు పడ్డాడు.

ఈ రాత్రిపూట ఈ శవాన్ని ఇలా వదిలి వెళ్లిపోవటమా! ఆమె పిల్లలు వచ్చేదాకా కావలా కావటమా! నిజమే తాను వెళ్లిపోతే. ఈశవాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా కాకులు పొడుచుకొని తింటాయి.

ముసలమ్మ తలక్రింద దిండు క్రిందున్న కాయితాలు జాగ్రత్తగా నడుంకు బిగించిన లుంగీలో దాచాడు.

అతని చెవులో ఆమె అన్న మాటలు. ఇంకా వినిపిస్తున్నాయి.

తండ్రికి తద్దినం పెట్టమని అడిగాను. ఇద్దరు కొడుకులకీ కోపం వచ్చింది. ఏం చేశాడమ్మా! నీ మొగుడు! కనీసం మమ్మల్ని ఇంట్లో అన్నా తిననిచ్చేడో! మేం యింట్లో వుంటే సహించాడో! ఎందుకూ ఆయనికి తద్దినం!” అని ఓసారి.

అమ్మా నువ్వు నాన్న పోయినప్పటి నుంచి మమ్మల్ని ఇంతవాళ్ళని చేశావ్ నీకు ఏం కావాలన్నా ఇస్తాం. కానీ.. నాన్న మాట అంటే సహించం!” అన్న కొడుకులు తనని ఏం చేశారు. చివరిదశలో. ప్రాణం పోయ్యే స్థితిలో ఒక్కదాన్ని ఆ వంచలో చివరి గదిలో స్టోర్ రూంని ఖాళీ చేయించి - పడేశారు. మందు మాకు మంచినీళ్ళే

కరువయ్యేలా చేశారు.

దొంగతనానికి వచ్చిన రంగయ్యకు శవజాగరణం తప్పలేదు. క్రింద నిల్చున్న రాములు తెల్లవారగట్లదాకా చూసి ... రంగయ్య వట్టుబడ్డాడే ఏమయ్యాడో అనుకుంటూ వెనకి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

కరెంటు పోయింది. రంగయ్య శవం దగ్గరే కూర్చున్నాడు. అతని చేతుల్లో ఆ ముసలమ్మ చివరిగడియల్లో చెప్పిన మాటలు ప్రతిధ్వనిస్తుంటే.. ఎప్పుడు వట్టిందో కునుకు వట్టేసింది. శవం రంగయ్య. ఉన్నగది తల్చులు దగ్గరగా మూసి ఉన్నాయి. తర్వాత ఎవరో బయటగా శ్వాస వేసినచప్పుడు రంగయ్యమేలు కొలిపేలా చేశాయి.

'అమ్మను చూశావురా అన్నయ్య! "ఏదిరా - ఆ పికినిక్కులో - ఏవేవే - వినోదాలు .. తెల్లారా నిద్ర లేదుగా వచ్చి పడుకున్నాను నువ్వు చూసి వచ్చావా?"

లేదురా - అమ్మ నిద్రలేచింది. తెల్లారు ఆయాసపడిందో ఏమో. "నానమ్మా - అంటూ ఓ పిల్లాడి అరుపు. "పోకురా! ఇప్పటికే ఆలస్యం అయ్యింది. టైం తొమ్మిదియింది. స్కూలు బస్సు వచ్చేస్తుంది. వెళ్ళు. వెళ్ళు"

టకా టకా బూట్లు చప్పుడు. అందరూ పిల్లలు వెళ్ళిపోయినట్లు అనిపించింది రంగయ్యకు. ఎప్పుడో తెల్లారిందన్న మాట. ఎవరన్నా తలుపులు తోసి వస్తే తనని లోవల చూస్తే అనుకున్నాడు రంగయ్య.

అయింది. అనుకున్నంత అయింది. ఎవరో గొళ్లెంతిశారు. రంగయ్యను చూశారు. "బాబాయ్ .. దొంగ" అంటే ఇంటిల్లి పాదీ అక్కడికి వచ్చేశారు. కోడళ్లు ఇద్దరూ తమ తమ గదుల్లో ఏం పోయాయో చూసుకునేందుకు వెళ్ళిపోయారు. పెద్దకొడుకు కాబోలు పెద్ద ధైర్యంగా వచ్చి రంగయ్య చేయివట్టుకొని గుంజాడు. 'దొంగ రాస్కాల్ రా ఇవతలికి' ఉర్రేయే తమ్ముడూ

నిర్వచనాలు

"దున్నపోతుపై వాన" అంటే?
"మీ ప్రోగ్రాం లేమీ బావుండటం లేదు" అని టి.వి.కి వ్రాసి చూడు నీకే తెలుస్తుంది.

"సాఫ్ట్ విలన్ అంటే?
"వగవాడి ఇంటిముందు మర్రిచెట్టు నాటి నీళ్ళు పోసేవాడు"

తాతకు దగ్గులు నేర్పటమంటే?
"గూర్ఖాల కాలనీకి 'నైట్ వాచ్ మన్'గా వెళ్తా"న నటం!

-కంకిపాటి ప్రభాకరరావు

పోలీసు స్టేషన్ కి పోన్ చెయ్యి" అన్నాడు. గాభరాగా. రంగయ్య త్రుళ్లి పడ్డాడు. పోలీసు స్టేషన్ కి ఏమని పోన్ చేస్తారు బాబూ! మీ యమ్మగారు చావు బ్రతుకుల్లో వుంటే వదలేసి మీరంతా పికినిక్కులకి వినోదాలకి తిరిగిమని చేస్తారా! చనిపోయిన తల్లిదగ్గర - కావలాగా ఓ దొంగ కూర్చుని శవజాగరణం చేశాడని చేస్తారా! చెయిబాబూ! పోను చెయ్యి నేను మీ ఇంట్లో పోయిందల్లా వచ్చుచెబుతాను.

రాస్కాల్ ఏం తీసుకున్నావ్ రా! మా అమ్మని చంపేసి"

నేను గాదు బాబూ: ఆవిడని చంపింది మీరే! ఎంత మనసుకి కష్టం తగిలే అమ్మ తాళాలు ఇచ్చేసి వట్టుకొని పోబాబూ! ఈ ఇంట్లో వన్నీ-అన్నీ నేను సంపాదించినవే - అని అమ్మ మీ గురించి అంతా చెప్పేసింది."

ఇద్దరి కొడుకులకీ మాటరాలేదు. పెద్ద కోడలు గంగ ముందుకువచ్చి 'ఏం చెప్పిందోయ్' మేమేమన్నా ఆవిడని సతయించామా!

'ఎవరెవర్ని సతయించారో నాకు తెలీదు. ఆ అమ్మ మాత్రం శవాన్ని కొడుకులకు ఇవ్వద్దు అని చెప్పింది. తన శవాన్ని దహనం చేయమని నాకే చెప్పింది. ఎంత వళ్ళు మండిందో - చావబోయేముందు వీలునామా కాయితాలు నాకే ఇచ్చేసింది. ఇందులో ఏముందో చదివించి అప్పుడిస్తాను. ముసలితనం అందరికీ వస్తుంది. అది మరచిపోకండి'

అనేసి రంగయ్య తల్చుతీసికొని వీధిలోకి వచ్చాడు. రిక్తా కోసం. తన కొడుకు రిక్తాయే అటురావటం తోటే. "రా. రా మురళీ.."

ఇక్కడున్నావా. నాన్నా రాత్రంతా నీ కోసం వెదికాం. కోడళ్ళు మనవళ్ళు అంతా తలో దారిన వెళ్ళారు. వెదుక్కుంటూ నాన్నా ఎంతసేవటికీ నువ్వు రాలేదు. పోలీసు స్టేషన్లో చెప్పివస్తున్నాను.."

"రా.రా ఇక్కడే ముసలమ్మ శవం ఉంది. మనింటికాడికి తీసికొని వెళ్ళాం."

అమ్మ కొడుకులు ఇద్దరూ చూస్తుండగానే ఆ శవాన్ని రిక్తాలోకి ఎక్కించారు. అమ్మ కొడుకు లిద్దరికీ ఏం చేయాలో తోచక రిక్తాలో బాటే నడిచారు. పిల్లలు భార్యలు వెంట వస్తుంటే. అవును బాబూ పిల్లలికి తల్లి దండ్రులనే వట్టుకొని బ్రతకటం చిన్నప్పుడెలాగో పెద్దప్పుడూ అలానే ఉండాలి. అన్నాడు రంగయ్య.

ప్లాస్టిక్ ఫూలు, బొమ్మలు చూశాం. ప్లాస్టిక్ బాంబులు గురించి విన్నాం. మరి ఇప్పుడు ప్లాస్టిక్ ఇళ్ళు! అవును. ఇంకా నమ్మకం కుదరకపోతే ఫిన్ లాండ్ లోని పోర్వూ [Porvoo] అనే వూళ్ళో ప్లాస్టిక్ భవనం ఉంది. వెళ్ళి చూడండి?

నెస్టెహౌస్ [Nestehaus] అని పిలువబడే ఈ ప్లాస్టిక్ భవనం దాదాపు నాలుగు వందల చదరపు మీటర్ల వైశాల్యం గల రెండంతస్తుల భవనం. దీని నిర్మాణం 1989లో మొదలై ఈ మధ్యనే ముగిసింది. మన్నికలో గానీ, అందంలోగానీ ప్లాస్టిక్ ఇళ్ళు ఏ మాత్రం తీసిపోవు. ఈ భవనంలో సౌరశక్తి చమురు యంత్రాలకు సంబంధించిన పరిశోధన సాగుతోంది.

సాధారణంగా గృహనిర్మాణంలో ఐదు శాతం వాడబడే ప్లాస్టిక్ ఈ భవనంలో దాదాపు 75 శాతం వాడబడింది. నిజానికి ప్లాస్టిక్ తో ఉక్కు, సిమెంటు వంటివి సరైన నివృత్తిలో కలిపితే ఆ భవనాల వాతావరణానికి, తుప్పుకీ కాకుండా, అగ్ని బారి నుండి కూడా కాపాడవచ్చు. అంతే కాకుండా సాధారణంగా వాడబడే వదార్తాలు ఎంతో శక్తిని [ఉష్ణ శక్తిని] గ్రహించుతాయి. అయితే ఈ

ప్లాస్టిక్ ఇల్లు కట్టి చూడు

భవనాలలో అవనరంలేని ఉష్ణశక్తిని వరావ గావించిన శక్తిని మరేరకంగా ఉపయోగించడం చేయవచ్చు. అలా వరావరనం గించుకోవచ్చు.

అమెరికాలోని మెల్ బర్న్ లో గల నేషనల్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ హౌమ్ బిల్డర్స్ రీసర్చి సెంటర్ ఇంకా మెరుగైన రీతిలో గృహనిర్మాణానికి పరిశోధన కావిస్తోంది.

- నాగసూరి వేణుగోపాల్

